

Ilmastokestävä kaavoitus –checklist:

Verkkopohjainen työkalu kaavan ilmastovaikutusten arviointiin

Pirkanmaan ympäristöohjelman seurantaseminaari

10.10.2019

Projektikoordinaattori Valeria Kerkkä, Pirkanmaan ELY-keskus

Taustalla ympäristöohjelman toimenpide:

Yhdyskuntarakennetta kehitetään hiilineutraaliksi ja laadukkaaksi kaikilla viranomaistoiminnan tasoilla

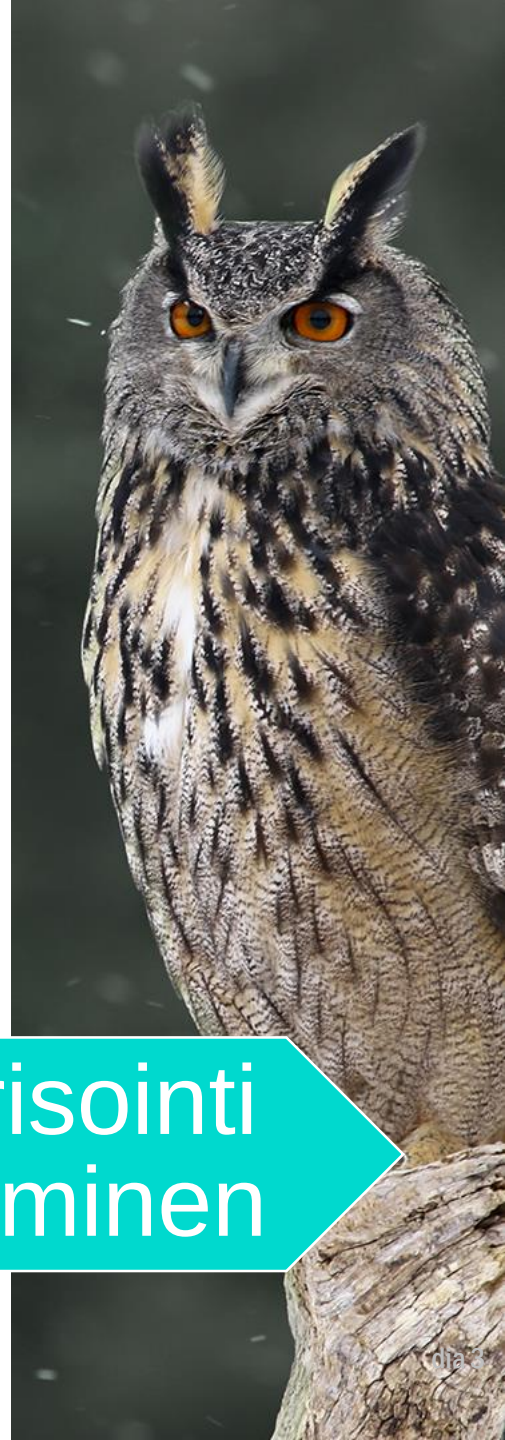
Tunnistetaan eri suunnittelutasoilla vähähiilisyyteen ja elinympäristön laadukkuuteen vaikuttavia tekijöitä ja edistetään ratkaisussa niiden huomioon ottamista. Tuetaan vahvaan tietopohjaan perustuvaa ennakoivaa suunnittelua ja kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa tapoja edistää vähähiilisyyden ja laadukkaan elinympäristön tavoitteiden toteutumista maankäytön suunnitteluprosesseissa. Kootaan vähähiilisyyden ja ympäristön laadun ohjeita avuksi kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa (vrt. BREEAM check-list). Arvioitavina asioina ovat esimerkiksi eheys, palveluiden sijoittuminen, liikenneratkaisut, kaupunkivihreä, hiilinielut, kiertotalouden huomioon ottaminen ja kestävät energiaratkaisut.

Mitä tuotetaan?

- Työkalu kaavan ilmastovaikutusten arviointiin (verkkoon, avoin kaikille)
 - Päätöksenteon tueksi suunnitelman vahvuudet ja heikkoudet esiin
- ”Tarkistuslista” = nostetaan vaikuttavimmat keinot esiin **yksinkertaisesti**
 - Laskentaoletukset silti läpinäkyvästi saatavilla
- Tarkastelussa mittakaava oikeusvaikutteisuuden sijaan
 - Toimii eri kaavatasoilla myös tulevaisuudessa
- Jo suunnittelun alkuvaiheessa käyttökelpoinen
 - Olemassa olevat arviointimenetelmät (esim. KEKO) tarkoitettu enemmän valmiin kaavan yksityiskohtaiseen arviointiin.

**Ennakollisuus ja vaihtoehtojen priorisointi
+ päästövaikutusten näkyväksi tekeminen**

Mitä arvioidaan?

- Sijainnin merkitys
 - Etäisyydet ja olemassa oleva rakenne
- Energiantuotanto ja energiankulutus
 - Infra
 - Aurinko- ja geoterminen energia
- Liikennejärjestelmä
- Hiilinielut – metsä ja maa
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Taustatiedoiksi saimme käyttöön myös Tampereen kaupungin YKR-työkalun kehittämisessä kerättyjä teemoja

Sijainti

Liikenne
ja infra

Esim.
Jakeluinfra
(sähkö, biokaasu)
Kävely ja pyöräily
Infraverkostot

Energia

Esim.
Kulutus ja tuotanto
Keskitetyt ja hajautetut
ratkaisut
Energiatehokkuus

Rakenta-
minen

Esim.
Rakentamisen
vaikutukset
Täydentäminen
Uusiokäyttö

Keitä on mukana?

- Pirkanmaan ELY-keskus
- Konsulttina työn toteuttaa Ramboll Oy
- Ohjausryhmä:
 - Ympäristöministeriö (Rakennetun ympäristön yksikkö)
 - Tampereen kaupunki
 - Kangasalan kaupunki
 - Hämeenkyrön kunta
 - Uudenmaan ELY-keskus

Aikataulu

- Taustaselvitykset meneillään (10/2019)
- Tekninen toteutus limittäin taustaselvitysten kanssa
 - Testausvaihe 11-12/2019
- Työkalu valmis 3/2020
 - Jalkautus ja käyttökokemuksien kerääminen
 - Sopivia kaavoja kannattaa jo miettiä!
- Tavoitteena saada työkalu valtakunnalliseen käyttöön
 - Myöhemmin myös perusteellisempi, paikkatietoon pohjautuva versio

Kaavoittajat ja kaavojen parissa työskentelevät: tervetuloa testaamaan!

Lisätiedot: Pirkanmaan ELY-keskus

Pirkanmaan vahvuudet

- Mahtava kehittyvä maakunta!
- Tavoitteellisuus ja tieto taustalla
- Rehellinen halu katsoa asioita silmiin
- Porukalla tehdään! – roolituksen tärkeyden ymmärrys
- Maakunnallisten toimijoiden (ELY + liitto) veto ja tuki
- Ideoita ja hankkeita riittää!
- Hallinto vahvasti mukana

Jatkossa kehitettävää?

- Sopeutuminen mukaan entistä vahvemmin
 - Ihmisen näkökulma tätä kautta enemmän esiin?
- Lisäresurssit luonnonsuojeluun toivottavasti mahdollistavat luonnon monimuotoisuuden entistä vahvemman tukemisen
- Tutkimus- ja oppilaitokset tehneet jo erinomaista työtä – ne ja elinkeinoelämä yhä enemmän mukaan myös maakunnalliseen tekemiseen

**Uskalletaan muuttua ja tehdä
asioita uudella tavalla!**

*"Me saamme pitää Pirkanmaasta niin hyvää
huolta kun haluamme"*

YMPÄRISTÖVIISAS
PIRKANMAA

**Työ Ympäristöviisaan Pirkanmaan eteen
jatkuu myös tulevana vuonna – ole
mukana!**

Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja ilmastotyö:

- [Hiilineutraalipirkanmaa.fi](https://hiilineutraalipirkanmaa.fi)
- [Ymparistoviisas.fi](https://ymparistoviisas.fi)
- [@mahkupirkanmaa](https://mahkupirkanmaa.fi)